

Onderwerp:

Internetconsultatie Initiatiefwet vergroten
beslissingsruimte gemeenten bij
terugvordering bijstand

Bezoekadres: Stadhuis

Coolsingel 40, Rotterdam

Postadres: Postbus 70013

3000 KR Rotterdam

Internet: rotterdam.nl/

Retouradres: Postbus 70013, 3000 KR Rotterdam

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Parnassusplein 5

2511 VX Den Haag

Van: Jos Stuart

Telefoon: 06-53 202 891

E-mail: jcm.stuart@rotterdam.nl

Datum: 30 maart 2021

Geachte mevrouw of heer,

De vier grote steden, Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam maken graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op het initiatiefwetsvoorstel van CU en CDA dat tot doel heeft om gemeenten meer ruimte voor maatwerk binnen de Participatiewet.

In grote lijnen verwelkomen Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht de voorstellen. Op enkele onderdelen stellen we aanpassingen voor en hebben we een paar kanttekeningen.

Samenhang met bredere discussie over fraudebegrip

Aan het eind van voorgaande kabinetsperiode is een start gemaakt met het verduidelijken van het fraudebegrip in de sociale zekerheid. Daarbij zou verkend worden of er een duidelijker onderscheid gemaakt kan worden tussen bewuste regelovertrading enerzijds; en het maken van een vergissing of fout anderzijds.

Het zou gemeenten (ook wanneer het wetsvoorstel wordt doorgevoerd) helpen wanneer deze verkenning wordt voortgezet en het Rijk zich duidelijker uitspreekt over het onderscheid tussen bewuste of verwijtbare regelovertrading en een fout of vergissing.

Dat neemt niet weg dat de regels in de Participatiewet gemeenten op dit moment verplichten om bij schending van de inlichtingenplicht bepaalde stappen te ondernemen zonder dat zij in voldoende mate de feiten en omstandigheden kunnen laten meewegen. Wat ons betreft blijft het nodig dat de wetgever zich duidelijker uitspreekt over het onderscheid tussen bewuste of verwijtbare regelovertrading en een fout of vergissing. Maar tot die tijd verwelkomen de vier steden de mogelijkheid om – zoals het initiatiefwetsvoorstel regelt - zelf een goede afweging te kunnen maken.

Complexiteit proces: beoordeling verwijtbaarheid naar voren

Naar verwachting zal in het door gemeenten op te stellen beleid in veel gevallen de vastgestelde mate van verwijtbaarheid een rol spelen bij de beoordeling of er gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid tot terugvordering (naast bijvoorbeeld dringende redenen, welk begrip door gemeenten nader kan worden ingevuld).

Complicerende factor hierbij is in voorkomend geval, dat de mate van verwijtbaarheid dan wel eerder in het traject zal moeten worden vastgesteld dan in de huidige situatie het geval is. Deze vaststelling moet dan al plaatsvinden vóór dat wordt besloten om al dan niet over te gaan tot terugvordering, terwijl de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid in de huidige praktijk in beginsel pas een rol speelt in het boeteproces.

Dit zou bij schending van de inlichtingenplicht dus betekenen dat er éérst onderzoek moet worden gedaan naar de omvang van de terugvordering als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht; en aansluitend (na het bieden van de cautie) naar de omstandigheden waaronder en redenen waarom die schending heeft plaatsgevonden. Dat maakt het proces complexer.

loaw en loaz ontbreken

Het voorstel is uitsluitend gericht op de Participatiewet. Er wordt géén gelijksoortige aanpassing voorgesteld in de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz), terwijl deze wetten op hoofdlijnen een gelijk terugvorderingsregime kennen als de PW en net als de PW, vanuit de BUIG worden gefinancierd.

Amendement Peters c.s. (60c Pw)

In het wetsvoorstel 'Wijziging van de Participatiewet in verband met het uitsluiten van fraudevorderingen bij de vermogenstoets en het beperken van het verbod tot medewerking aan een schuldregeling bij een fraudevordering tot gevallen van opzet of grove schuld', is een wijziging van artikel 60c PW voorgesteld.

De behandeling van dit wetsvoorstel in de Eerste Kamer is uitgesteld in afwachting van de verkenning naar het fraude-begrip (zie ook a). Indien het nu voorliggende initiatiefvoorstel eerder wordt behandeld, lijkt het voor de hand liggen om het amendement van de leden Peters van het CDA en Bruins van de CU (Kamerstukken II 2019/20, 35 374-11) onder te brengen in dan wel gelijktijdig te behandelen met het huidige voorstel.

Overigens stelt het voorliggende voorstel een grote beleidsruimte voor op het gebied van terugvordering en het opleggen van boetes. Denkbaar is daarom ook dat het amendement van Peters c.s. verder wordt verruimd (volledige beleidsruimte, dus geen beperking met betrekking tot opzet of grove schuld). Dat hangt ook even af van de vraag hoe om wordt gegaan met de onder a) genoemde verkenning.

Met onze opmerkingen hopen we een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan uw initiatiefwetsvoorstel. Wellicht dat onze bijdrage vragen bij u oproept. Uiteraard beantwoorden we die graag. U kunt hiervoor contact opnemen met een van ondergetekenden.

Met vriendelijke groet,

Namens Amsterdam, Renger Visser, directeur Inkomen
Namens Den Haag, Fred Dukel, waarnemend algemeen directeur
Namens Utrecht, Bas Stam, directeur Werk en Inkomen Gemeente Utrecht
Namens Rotterdam, Ronald van As, directeur uitvoering cluster Werk & Inkomen